

problematike. Ob Bachovem primeru se kač sama odpirajo vprašanja o tem, koliko je estetskost posebna, vendar ne edina razsežnost umetniškega dela; o tem, kdaj in kako je estetska plast v umetniškem delu večja ali manjša; in seveda o tem, kaj se zgodi z manjšanjem njenega deleža v strukturi celotne umetnine. Se njena umetniškost zmanjšuje ali pa se v posebnih okoliščinah celo stopnjuje?

S tako zastavljenimi vprašanji se je debata polagoma približevala svojemu koncu. Vendar se je prav z njimi – vsaj zame – ponovno potrdilo, da umetniškost nikakor ne more biti istovetna z estetskim in da seveda tudi estetika kot znanost o estetskem v pravem pomenu besede ne more biti isto kot filozofija umetnosti. In kolikor z »lepoto« mislimo predvsem na estetsko, seveda tudi pojem lepote ne more biti istoveten z umetniškostjo kot bistvom umetnosti.

(Se nadaljuje)

Smehljaja se čudodelec

Anica
Perpar

Odbrušen kralj, obrušena kraljica,
oddata zapečateni zaklad in norček,
v joku si mehča odrta lica:
nekoč je bil, a več ne bo kot svat

povabljen na prestopni dan v letu
smehljaja grenko ost topiti v bradi,
od daleč laskati grabljivemu zmenetu,
z norostjo ravnotežiti sprevrženi navadi,

duha strojiti in cepiti kožo, pustiti kos neba,
da vanj zaman ostri si stare slike
in vedno manj na lastno dušo se spozna
razpadli mož, jeguljaste oblike.

*

Ta dolga njiva. Na njej se vse zgodi.
Brezkončnost težkih brazd. Nemoč
dejanj. Vendar zavzeti gibi rok. Hiti
orač, boji se, ker bo večna noč.

Na robu, v travi, na obronku njive
se trudi mravlja. Ni besed,
ni krika, solze. Kako so dobre in mamljive
te stvari. V žadu časa poje ptič ujet.

Tu sem, sejalka, mravlja, gol orač,
v brazdi črv, pogoltno lačna ptica,
v boga obrnjen plašen gobezdač
in si ob kamnu grejem svoja mrzla lica.

*

Neumni dvojček usihajočega spomina,
neukrotljivi veter sanjanih spoznanj.
A, čas! Napihnjen starec, ki solzan od vina
igra dve vlogi: Abel je in hkrati Kajn.

Zmakljiv in raztegljiv besedni vonj
iz večnosti, kot cvetje zla. Kot strašni
dinozaver iz vesoljskih bajk. Krilati konj
in dih njegov. Koraki moji plašni . . .

*

Odvija se dejanje dneva x,
poslednjič se igra nevidna igra.
Čolnar namaka vesla, v reko Stiks
kaplja požrešna krvoločnost tigr,
ki žrtev je izbral. Ko za zaveso
igralec bo ponavljal monolog,

mu rano bo odprl na srčni strani.
A avditorij mirno izmrmral bo epilog.

*

V mokrem perju mračno sije dan.
V drevesni skorji sok in kaplja vode.
Nekdo bi pel. Se iz pomladnih sanj
prebuja veter? Izgubljajoč pelode,

prašijo breze, smreka plane v rdeči cvet
in lipa obnori čebele. Kostanji pozno v noč
dišeči rajajo. To je edini svet,
edini raj. Zdaj bije ura, slišim. Je polnoč.

*

V dlani si utrujeno zložim obraz
in čakam žejna, da privre resnica,
se oglasi kot divja golobica,
ki udomači jo moj nesrečni čas.

Se zlijejo vsi dnevi v en sam dan
in leto je iz let, ki so za mano;
pot gre naprej v razraščeno osamo,
a svojo igro še lahko igram:

si zjutraj nasmehljam prijazen nič,
natrosim vanj gotovosti vonjav
in zvabim njega, ki je sinjeglav,
neviden . . . moj najljubši ptič.

*

Ko se luči dotikam in nebes igraje
in živih strun dreves, ki vse zvenijo
in konji moji vse jezike zemlje govorijo,
goram se diamantna streha maje.

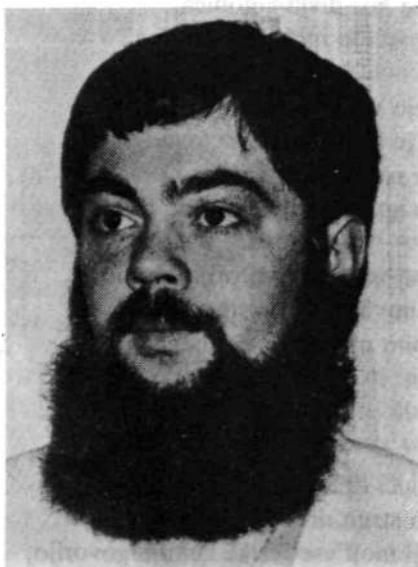
Ob reki bisernatih prodiv utopljenec
na bregu reke spet zadiha v domovanje,
neznana črka, zlato potovanje
se ne končuje. Smehlja se čudodelec.

*

Vabljivost strehe v mirno domovanje. Iz svežih vonjev rastejo želja stopnice. Drevo očetovske rasti in veje, ki vanje zdrsnejo neba pijane ptice.

Izgnana misel: tisočero sester se jasne steze spominja. Med zrelim žitom z mahom tiha skala, vonj ciklame, sence. Ko ugasne sonce, utrujenost zmehta pogled. S senenim prahom

polnjeni večeri brezčasnih ur strmenja in harmonije. Bleda mesečina na pročelju hiše. Noč stiša struno bolečine, se vzpenja in v črtovje dneva novo skrb izriše.

David Terčon

Le še tišina

Prižgale so se rumene lučke Se-maforja življenja. V Dvainšestdeseti piramidi je nastala grobna tišina. Visoke postave, podobne neobdelanim hlodom, so obmirovale v grozi, ki jo je sprostila rumena svetloba. Zazrle so se v lučke.

Ko bodo začele utripati, bo zavijajoče, vendar še nežno, zatulila sirena.

Noben šum ni presekala tišine.

Takrat še vedno ne bo prepoznano... a Beli očetje so umrli... skoraj vsi... takoj je treba najti rešitev...
Tišina. Rumena tišina.

Rezek žvižg strahu in obupa je ušel eni od postav. Tokrat je niso grajali...

Za rumenimi bodo zasvetile oranžne in pred rdečimi bo zavijanje alarma raztrgalo mir v piramidah, in ko bodo rdeče, tuljenja ne bo mogel nihče več ustaviti...